

Dékán Pál

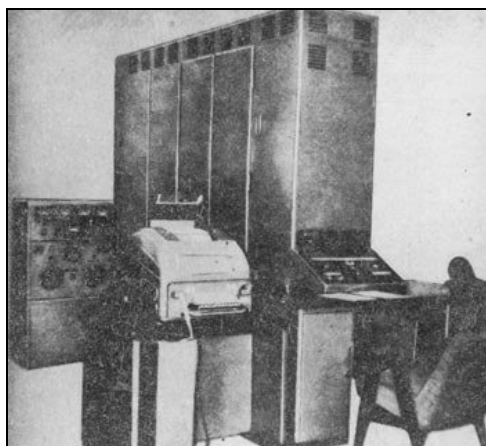
(Egy szakmai életút állomásai)

1932. június 23-án született Budapesten. Édesapja tisztviselő volt, az akkori Schmoll és Kallós Rt-nél, édesanyja varrónő. A középiskolát Budapesten, a Madách Gimnáziumban végezte, majd a Kandó Kálmán Elektromosipari Szakiskolában folytatta tanulmányait, ahol 1949-ben végzett.

Tanulmányai után az elektromosipar különböző munkahelyein (IV. sz. Autójavító Vállalat, Csepel Autógyár, Kőbányai Szerszámgépgyár, Protomechanika KTSZ) különböző beosztásokban (gyakornok, villanyszerelő, gyártásvezető) dolgozott.

1959-ben helyezkedett el a Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Vállalat jogelődjénél a Statisztikai Gépi Adatfeldolgozó Vállalatnál. A műszaki csoportban tevékenykedett műszerészként – többek között Pintér László és Sulyok Imre kollégájaként. Itt köteleződött el véglegesen a számítástechnika mellett. 1963. szeptember 30 – november 22. között Lengyelországban a VARIMEX szervezésében az első külföldiek között részt vett az UMC-I. elektronikus számítógép üzemeltetési és programozási tanfolyamán.

UMC (Uniwersalna Maszyna Cyfrowa) – általános célú lengyel elektroncsöves digitális gép. Az ELWRO gyártotta 1962-ben Zdzisław Pawlak professzor tervei alapján. Az UMC-1 gépet elsősorban geofizikai számítások elvégzése céljából szereztek be.

ELWRO (Wrocławskie Zakłady Elektroniczne "Mera-Elwro" - később *Centrum Komputerowych Systemów Automatyki i Pomiarów Mera Elwro*) – ismert lengyel gyártó, többek között az ODRA, az ELWAT, később ZX Spectrum klónok gyártása kötődik hozzá. 1993-ban megvásárolta a Siemens, majd hamarosan le is állította.

A tanfolyam befejezése után ezt a gépet üzemeltette, majd 1964. május 25 és július 31. között UNIVAC 1004 tanfolyamon vett részt. Ezután a UNIVAC gépek üzemeltetésével bízták meg.

UNIVAC 1004 (UNIVersal Automatic Computer) – az eredetileg **Electronic Control Company**, majd később **Eckert–Mauchly Computer Corporation (EMCC)** - napjainkban UNISYS - egykori híres kártyafeldolgozó számítógépe. 1962-ben jelentették be, külső dugaszolható programkártyája segítségével lehetett programozni. 961 karakter méretű ferritmagos memóriával, 400 kártya/perces kártyaolvasóval, 200 kártya/perces lyukasztóval, valamint 400 sor/perces hengeres nyomtatóval rendelkezett. Olyan változata is volt, amelyhez már mágnesszalagos periféria is csatlakozott.

1965-ben a SZÜV GIER számítógépet vásárolt és ennek tanfolyamán vett részt a Regnecentralen koppenhágai oktatóközpontjában.

A GIER 1960 elején a Regnecentralen és a Geodætisk Institut (a dán állami térképészeti intézet) együtt-működésében kifejlesztett új, teljesen tranzisztorizált elektronikus számítógép volt (**GIER - Geodætisk Institut Elektronisk Regnemaskine**). A gép fejlesztésébe bekapcsolódott Peter Naur professzor is, aki aktívan részt vállalt a Fortran nyelvet felváltó Algol 60 kifejlesztésében. A GIER Algol 60 szerkesztője nagyon sikeres volt, ami a gépet is keresetté tette.

Ciklusideje 6,6 mikrosec, memóriája 1024 szó, dobmemóriája 12800 szó volt.

A tanfolyam sikeres elvégzése után a számítógép üzemeltető csoport vezetésével bízták meg.

A tanfolyam elvégzése és a GIER gép üzembehelyezése után merült fel az az elgondolás, hogy jó lenne a GIER nagyteljesítményű számítási kapacitását és a UNIVAC 1004 kártya beviteli- és feldolgozási képességét maximálisan kihasználni. Erre Dékán Pál talált megfelelő megoldást a két gép összekötésével, RC 3000 adatkonvertáló egység közbeiktatásával (Információ-Elektronika, 1966. 1. évf. 70-71. oldal). Így kb. 12000 db lyukkártya adathalmaza kerülhetett fel óránként mágnesszalagon keresztül a GIER gépre.

1967-ben az akkor megalakult Üzemeltetési és Szerviz Osztály vezetésével bízták meg, mintegy 35 beosztottal.

1970-ben a feladatok annyira megnövekedtek, hogy szükségesnek látszott a belső és külső /szerviz/ feladatok kettéválasztása. Ezen időponttól a SZÜV szolgáltatás jellegű műszaki tevékenységét irányította osztályvezetői beosztásban.

1975. január 1-ei főhatósági rendelkezés folytán a Számítástechnikai műszaki szolgáltatási tevékenység átadásra került az Országos Számítógéptechnikai Vállalatnak. A tevékenység átadásával együtt az irányítása alatt álló szervezet teljes létszámával, mintegy 100 fővel ugyancsak áthelyezésre került.

1975. februárjában főosztályvezetővé nevezték ki, és ettől kezdve az OSZV szerviz szolgáltatási tevékenységét, a Műszaki Vevőszolgálati Főosztályát több, mint 150 beosztottal (5 osztály keretében) vezette. E tevékenységbe tartozott az országban működő csaknem valamennyi ESZR számítógép műszaki ellátása, valamint a tőkés importból származó számítógépek jelentős részének kiszolgálása.

1982. január 1-én megalakul az egykori SZÁMOK, SZÁMKI és OSZV összevonásával a SZÁMALK. A struktúraváltás ugyan bizonyos hatóköri és elnevezési változásokat is hozott, de Dékán Pál feladataiban és azok jellegében nem. A Műszaki Szolgáltatások Iroda alatt működő Szerviz Ügyfélszolgálati és Kooperációs Főosztály vezetője volt.

1985-ben egyik kezdeményezője volt a főosztály diverzifikálásának keretében meginduló használt nyugati nagygépek forgalmazásának, illetve az ehhez kapcsolódó szolgáltatási feladatok elvégzésének.

1987. január 5-én, 55 éves korában hunyt el tragikus hirtelenséggel.

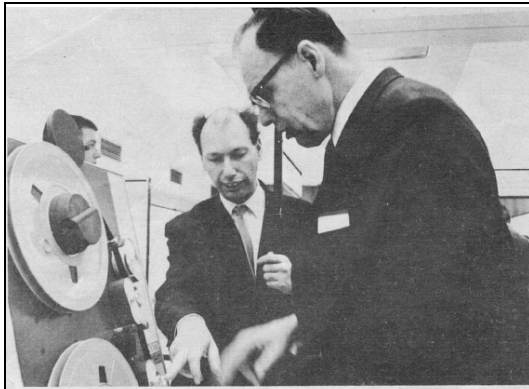
„Nagy tudású, felelősségteljes munkatársat, jókedélyű, megbízható barátot veszítettünk el benne.”

(SZÁMALK Tájékoztató, 1987. 1. szám, 23. oldal)

További szakmai tevékenységek és elismerések

Mivel erőteljesen elkötelezett volt szakmája és kollégái iránt is, így ismereteit, tapasztalatait igyekezett bővíteni és megosztani mindenkivel.

1971-től – munkahelye engedélyével mellékfoglalkozásban az Interag Rt (Külkereskedelmi Képviseleti Vállalatnál) számítástechnikai tanácsadóként tevékenykedett.

Mr. Dikoff, CORE's man in Hungary, demonstrating the TC-10 at the U. S. Trade Center in Frankfurt, February, 1971.

Tanácsadói munkája kapcsán – több más cég (pl. Wang, Calcomp, stb.) mellett – az Andreas és Marcela Lund által 28 évig irányított Core-Computer Ltd. képviselője volt hosszú évekig. A képviseleti munka megkövetelte a naprakész szakmai információkat, amelynek ő maximálisan igyekezett eleget tenni. A magyarországi ügyfelek precíz tájékoztatása érdekében nemcsak magukat a számítógépeket kellett ismernie, hanem a feldolgozási folyamatot támogató kiegészítőket is, mint amelyeneket a Core cég is forgalmazott. Erre jó példa a mellékelt kép, amely 1971. februárban készült az Egyesült Államok frankfurti kereskedelmi központjában, ahol a CORE magyarországi felelőse, Mr. Dikoff (jobbra) és Dékán

Pál (balra) ismerkedik a KYBE Corporation TC-10 szalagvisszacsévlő és tisztító berendezésével.
(A felvétel a KYBE Corporation 1971. július 1-i Newsletter mellékleteként jelent meg.)

Több számítástechnikai szakmai bizottságnak volt a tagja az évek alatt. Az OMFb megbízása alapján annak idején részt vett a Számítástechnikai Fejlesztési Program részfeladatainak kidolgozásában. Tagja volt az SZKB magyar tagozata 10. szakértői szekciójának, amely a számítógépek műszaki kiszolgálásainak kérdéseivel foglalkozott.

← Szekció ülésen az 1970-es évek végén

Szakmai lapokban megjelent néhány publikációja, részt vett több újítás kidolgozásában és ezek a gyakorlatban is kivitelezésre kerültek.

Igyekezett általános társadalmi és gazdasági ismereteit is növelni, ezért Esti Egyetemet végzett az 1970-es évek elején, majd utána a budapesti Oktatási Igazgatóságnál a Gazdaságpolitikai

Szakosítót is elvégezte. Szakdolgozata egy fővárosi adatbank szervezése volt.

A szakszervezetnek 1950-től tagja volt, társadalmi munkában szemináriumot vezetett. 1974. november 7-én Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült.

1980-ban a minisztertanács által alapított „Kiváló Munkáért” kitüntetést kapta meg a Központi Statisztikai Hivatal elnökétől.

1983-ban 20 éves kiemelkedő szakmai tevékenységét a „SZÁMALK törzsgárda IV. fokozatával” ismerte el a SZÁMALK gazdasági és szakszervezeti vezetősege.